

WESTAS

Westas Groupin sidosryhmälehti 1/2024

**METSÄNOMISTAJA
UNTO LEVEÄLAHTI**

**YHDEN
MIEHEN
SAVOTTA**

S. 4

**METSÄJOHTAJA
MAIJA PERÄVAINIO**

**HOIDETTU
METSÄ
TUOTTA**

S. 6

**TEHDASPÄÄLLIKKÖ
KIMMO RAITA**

**SINUN, MINUN
JA MEIDÄN
JÄTTEET**

S. 8

1/24

- 2 Sisältö
- 3 Pääkirjoitus
Pekka Kopra
- 4 Metsänomistaja
Yhden miehen savotta
- 6 Puukauppa
Puukauppaa, korjuuta
ja hoitotoimenpiteitä
- 7 Metsänhoitopalvelut
Kumppani metsän kierron
kaikkiin vaiheisiin

- 8 Vastuullisuus
Sinun, minun ja
meidän jätteet
- 10 Yhteistyökumppani
Sata vuotta jätteitä
- 12 Sahojen sivutuotteet
Tuotteita tyvestä latvaan

- 14 Westaksen ystäväkirja
Watit kulkevat kumipyörillä
- 15 Westas-tekijä
Tehtävänä häiriötön käynti
- 16 Sahatavaramarkkinat
Kevätaivaalla valkoisia kumpupilviä
- 18 Sahateollisuus
Sahat ovat paikkakuntiansa talousvetureita

*"Westaksen palvelu-
pakettia on vahvistettu
edelleen myös metsän-
hoitopalveluissa, joista on
kerrottu tarkemmin tässä
lehdessä."*

— Maija Perävainio

KOHTI PAREMPIA AIKOJA

Vuosi 2023 oli korkeasuhdanteen jälkeistä aikaa. Kuluneen vuoden 2023 aikana sahatavaran hintojen lasku oli poikkeuksellisen voimakasta, yli 30 prosenttia.

Syyt kysynnän putoamiseen ja hintojen laskuun ovat tunnettuja: rakentamisen hiipuminen, inflaatio, korkotason nousu, myymättömien asuntojen yltärinta ja Ukrainan sodan tuoma yleinen epävarmuus.

Suhdanteiden puristuksessa Westas-konsernin tulos jäi odotetusti niukasti tappiolliseksi, jota voi pitää kohtuullisena saavutuksena. Tulosta söivät myös tuotannon seisottaminen, jonka aikana tehtiin parannusinvestointeja sahalinjoihin erityisesti Pihlavanassa. Investoinneilla parannettiin kilpailukykyä tehokkuuden noustessa sekä pyrittiin nostamaan sahatavaran arvosaantoa. Konsernin investoinnit olivat yhteensä 8,9 milj. euroa. Sahojen sivutuotteiden hyvä kysyntä ja nousseet hinnat paikkasivat osin kannattavuuden heikentymistä. Raaka-ainemarkkinoilla vallitsee niukkuus ja kova kilpailutilanne toimijoiden kesken eikä raaka-ainekustannuksiin ole pystytty suuremmin vaikuttamaan.

Odotuksissa vuotta 2024 ajateltiin aiempaa tasaisempaan. Vuoden alussa kysyntä oli piristynyt ja tilauskanta oli varsin hyvä. Tasaisesti odotetusta vuodesta on kuitenkin muodostunut työtaisteluiden takia epävakaa. Tätä kirjoitusta kirjoittaessa sahatavaran vienti on suurelta osin pysähtynyt satamien lakkotilanteiden takia. Tuotantoa kuitenkin pyritään jatkamaan niin kauan, kun sahatavaralle on varasto-tilaa ja sahojen sivutuotteille löytyy toimitusosoite.

Suomalainen kilpailukyky on haasteessa. Työyhteisöissä pitäisi laajasti ymmärtää, ettemme voi jäädä polkemaan paikoilleen. Yhtiön on tehtävä investointeja, jotka parantavat tuottavuutta ja myös henkilöstön pitää ymmärtää tuottavuuden parantamisen tärkeys. Tuotantolaitteiden pitää käydä tehokkaasti ja häiriöttä, raaka-aineita, energiaa ja muita resursseja tulee käyttää säästään ja valmistetut tavarat pitää olla laadukkaita ja hyviä. Ei se sen vaikeampaa ole, mutta käytäntö yleensä vaikeampaa kuin teoria. ✕

PEKKA KOPRA

WESTAS

Westas on Westas Groupin kahdesti vuodessa ilmestyvä julkaisu, joka jaetaan keväisin ja syksyisin metsänomistajille, asiakkaille sekä muille sidosryhmille.

Westas Group tuottaa korkealuokkaista kuusi- ja mäntysahatavaraa sekä kotimaahan että globaaleille vientimarkkinoille. Konserni on yksi Suomen suurimmista yksityisistä puunjalostusyhtiöistä, jonka nykyaikaiset laitokset sijaitsevat Koskella ja Porissa.

Westas Groupin sidosryhmälehti

Nro	1/2024
Julkaisija	Westas Group Myllykyläntie 42, 31500 Koski TL FINLAND +358 2 484 400 Raunion saha, Koski TL Pihlavan saha, Pori info@westas.fi westas.fi
Toimitus	Pekka Kopra, Sanna Jurkola, Johanna Autio
Tekstit	Autioma Oy, Johanna Autio
Taitto	Mainostoimisto 4D
Valokuvat	Jussi Vierimaa
Painopaikka	Newprint Oy
Painosmäärä	10 400 kpl, Westas Group Oy:n asiakas- ja sidosryhmärekisteri

4041 1018
Painotuote

YHDEN MIEHEN SAVOTTA

Vaikka moni jo myy puunsa pystykaupalla, löytyy myös niitä, jotka päätyvät hankintakauppaan puhtaasti tekemisen ilosta. Kun pihassa on valmiina maataloustraktori, vaunu, nosturi, pari hyvää moottorisahaa ja vielä yksi vähän vanhempi varalle, on koossa kaikki tarvittava.

Unto Leveälähti istahtaa nojatuoliin ja alkaa kerrata Noormarkussa kesäpaikkanaan pitämänsä Tommilammen tilan vaiheita.

– Olen tehnyt vähän sukututkimusta, ja sen myötä on selvinnyt, että alun perin koko tila myytiin paikallisille tehtailijoille 1897, jotka sitten hakkasivat käytännössä kaikki nämä metsät. Pappani tuli tähän 1913, ja tila lohkottiin 1935. Tämä on äitini syntymäkoti.

Avopuolionsa luona Hämeenkyrössä asustavan Leveälähten tila koostuu kahdesta pienemmästä tilasta –

isän syntymäkodista Pomarkussa ja Tommilahden tilasta. Noormarkun tilalla Leveälähten vanhemmat pitivät pientä muutaman lehmän maitotilaa ja viljelivät vehnää, kauraa ja heinää omaan käyttöön. Eläimistä ja viljelystä luovuttiin 1993 EU-säännösten astuttua voimaan, jonka jälkeen kymmenen hehtaarin pellot ovat olleet luonnontilassa.

– Vanhat peltotiet on mitoitettu pienelle kalustolle ja muutenkin vaadittaisiin investointeja peltojen käyttöönottamiseksi. Olen minä asiaa sen verran tutkinut, että kiviä sieltä ainakin löytyy runsaasti, Leveälähti virnistää ja jatkaa: – Heinähommiin ne voisivat soveltua.

ALUSTA LOPPUUN ITSE

Kuusivaltaista sekametsää tiloilla on yhteenlaskettuna viitisenkymmentä hehtaaria. Rungot ovat järeitä, ja paikoin metsä on jopa 120-vuotiaista. Vanhempien voimien ehtyessä ja Leveälahden itsensä ollessa toisaalla töissä metsien hoito jäi hieman retuperälle, mutta nyt, tilanteen muuttua, metsänomistaja on ryhtynyt korjaamaan rästejä.

– Olen ollut maataloushommissa siitä saakka, kun sain Pikku-Ferkun kytkimen painettua pohjaan. Työn kautta olen metsänhoidonkin opinut, toki muun muassa Mustialassa opiskellessani kävin läpi perusteita.

Toistaiseksi metsätöiden teko on ollut harrastus, mutta poissuljetua ei ole, etteikö siitä jonain päivänä voisi tulla työkin. Leveälahti osti reilu vuosi sitten kaivinkoneen, jolla on tehnyt maanparannustöitä, ja tarkoituksena on myös mätästää uudistettavat alat. Muutkin metsänhoitotoimet istutuksista taimikonhoitoon on tarkoitus hoitaa itse.

Mutta ensin on hakattava. Parhaan tarjouksen perusteella Leveälahti valitsi puukauppakumppanikseen Westaksen. Merkitystä oli myös sillä, mihin puu päättyy.

– Sahalle myydessä puusta tehdään pitkän kierron tuotteita. Se on minulle tärkeää.

RUNKO RUNGOLTA

Leveälahti on myynyt puuta nyt sekä pystykaupalla että hankintakaupalla. Tulevaisuudessa kauppvoja on tarkoitus tehdä vuosittain, jotta kasvunsa päättäneet, iäkkäät metsät saadaan uudistettua. Maataloustraktorin, nosturin ja muutaman moottorisahan kanssa metsänomistaja etenee leimikossaan noin 10–12 tukin päivävauhtia. Nyt hakattavana on 0,6 hehtaarin ala, jolta on metsäsuunnitelman mukaan odotettavissa noin sadan kuutiometrin verran tukkia.

– Tähän piti tehdä ihan aukko, mutta edetessäni huomasin, että taimikkoa oli sen verran jo alla, että jätänkin hieman kerroksellisuutta. Haluan, että palstalla olisi kaikenlaista kasvustoa. Pari haapaa olen jättänyt pystyyn, samoin yksi kelo jääköön kolopesijöiden asumukseksi.

Ennen moottorisahaan tarttumista Leveälahti tarkastelee runkoa kokonaisuutena. Kun puu on kaadettu, metsänomistaja oksii, pyörittelee saksien avulla tarkastaakseen rungon ja mittaa ja katkoo sen sopivan pituisiksi tukeiksi. Katkontaa ohjaavat Westaksen mitta- ja laatuvaatimukset sekä matriisihinnoittelu, joka suosii pidempiä ja paksumpia mittoja. Työ ei lopu kesken, vaikka aukon reuna tulisikin vastaan.

– Kun tämä savotta on valmis, pihassa odottaa parikymmentä mottia klapeja tehtäväksi, hän viitto.

Tarkoitus on, että hankintakaupat jatkuvat myös tulevaisuudessa, mikäli ajankäyttö sen mahdollistaa. Hyvät varusteet ja ennakointi varmistavat sen, ettei metsässä yksin touhutta ole päässyt syntymään vaaratilanteita. Silti Leveälahden päätös hoitaa hakkuut osin itse nostattaa kulmakarvoja.

– Moni on kysynyt, että olenko ihan viisas. Miksen anna muiden hoitaa hommaa? Minulla on laitteet jo valmiina, joten miksi ei. Tämä käy sekä työstä että kuntoilusta, ja kun päivä on pulkassa, ei tarvitse enää salille lähteä. En mittaa viettämiäni päivien pituutta, mutta isä tapasi sanoa, että sitten, kun oksat ovat liian korkealla, on aika lähteä pois.

TÄSSÄ KAUPASSA MUKANA

TUORE AMMATTILAINEN - KONKARI METSÄSSÄ

Oskari Kamppi on omien sanojensa mukaan tuijotellut pienestä pitäen pöllinpäitä. Nyt miehen löytää työ- ja vapaa-ajalla metsästä, ja parasta työssä on juuri metsässä tarpominen.

Tampereen ammattikorkeakoulussa opiskellut Oskari Kamppi tuli Westakselle viiden kuukauden työharjoitteluun vuosi sitten. Kolmannen polven sahurin pojalle oli selvää, että tulevaisuus on metsäisellä alalla, mutta kesäharjoittelun aikana valkeni, että oma kutsumus löytyy nimenomaan oston parista. Harjoittelu johti vakituisen tehtävään, ja nyt lopputyötä vaille valmis metsätalousinsinööri ostaa puuta Ulvila–Pori–Siikainen–Merikarvia-alueella.

Nuoren metsäasiantuntijan ilmestyminen paikalle saattaa joskus yllättää metsänomistajan, mutta Kamppi itse toteaa nauttivansa erityisesti juuri metsäkäynneistä.

– Toki talvi on nyt vähän hillinnyt leimikoilla tarpomista. Pidän ihmisten kanssa jutustelusta ja opin paljon näissä kohtaamisissa. Vaikka ikäni herättääkin joskus epäilyksiä osaamisestani, positiivistakin palautetta tulee. Myönnän, että olen vasta alkutaipaleella, mutta apunani minulla on hyvät yrittäjät, jotka tunnetaan alueella.

Lyhyestä urasta huolimatta metsäasiantuntijan arjen haasteet ovat käyneet jo tutuiksi. Keliolosuhteet vaihtelevat ja etenkin sulan maan aikaan vaikuttavat hakkuisiin ja puunajoon. Haavereita ei kannata jäädä kuitenkaan ylläanalysoimaan.

– Tehdään hommat aina mahdollisimman hyvin, ja jos jotain hajotetaan, korjataan, Kamppi toteaa.

Kun on pienestä pitäen kulkenut metsällä ja hyppinyt kielloista huolimatta tukkipinojen päällä, ei ole yllättävää, että vapaa-aika kuluu metsästäen ja omissa metsissä metsätöitä tehden. Kysyttäessä vaihtoehtoisista ammateista vastaus on nopea.

– Jos ura ei olisi löytynyt metsästä, minusta olisi tullut sahuri. Muita vaihtoehtoja ei ollut. ✕

”Oikea-aikaiset hoitotoimenpiteet ja laatupuuhun tähtäävät ympäristöä huomioivat käsittelytavat turvaavat metsänomistajalle hyvää tukkisaantoa ja tuottoa metsätaloudesta.”

– Maija Perävainio

PUUKAUPPAA, KORJUITA JA HOITOTOIMENPITEITÄ

Puunhankinnan vuodenkierto noudattaa rytmiä, jonka Suomen luonto antaa. Vuodet ovat silti harvoin veljeksiä. Viime talvena Lounais-Suomessakin nautittiin hyvistä korjuukeleistä. Nyt korjuuseen vaikuttaa jo kevään eteneminen.

Viime vuosi oli Westaksen puunhankinnassa onnistunut. Vaikka sahateollisuuden suhdanteet olivat alamaissa ja tukin hinnat ennätyskorkeita, puukauppaa käytiin läpi vuoden ja Westakselle sopivassa varantotasossa. Syksyn sateet toivat huonot kelit aikaisin, mutta ennätysvarhainen ja kylmä talvi käänsi puunkorjaajien ilmeet positiivisiksi. Viime talven aikana päästiinkin korjaamaan monia leimikoita, jotka olivat odottaneet suotuisia talvikelejä.

Tämän vuoden puukauppa lähtikin liikkeelle talvileimikoilta, joissa haluttiin hyödyntää vielä talven viimeiset pakkaset. Nyt kysyntä on luonnollisesti siirtynyt kesä- ja keli-

rikkoleimikoille. Vaikka sahayrityksenä Westaksen painopiste on tukkivaltaisilla päätehakkuilla, kannattaa Westakselle tarjota kaikenlaisia leimikoita, myös ensiharvennuksia. Tavoitteena on metsänomistajan kokonaisvaltainen palvelu ja metsien hyvä hoito oikea-aikaisilla toimenpiteillä. Kaille puutavaralajeille tukista energiapuuhun löytyy osoite Westaksen kautta.

HOIDETTU METSÄ TUOTTAA

Westaksen palvelupakettia on vahvistettu edelleen myös metsänhoitopalveluissa, joista on kerrottu tarkemmin tässä lehdessä. Oikea-aikaiset hoitotoimenpiteet ja laatupuuhun tähtäävät ympäristöä huomioivat käsittelytavat turvaavat metsänomistajalle hyvää tukkisaantoa ja tuottoa metsätaloudesta. Hyvin hoidetut metsät tuottavat järeää puuta. Metsänomistajan ja hyvälaatuisen tukin käyttäjän tavoitteet kulkevat käsi kädessä: hyvä tukkisaanto on kunnia-asia niin Westaksen metsäosastolle kuin korjuuyrittäjillekin.

Metsien hyvään ja oikea-aikaiseen hoitoon kannustetaan myös Kemeran korvanneessa Metka-järjestelmässä. Uusien Metka-tukien haku on auennut maaliskuun alussa. Taimikon ja nuoren metsän hoidossa ei vaadita ennakkosuunnitelmaa, vaan tukea voidaan hakea töiden suorittamisen jälkeen. Kevään kelejä kannattaakin hyödyntää hoitotöihin

vaikka heti. Muissa työlajeissa vaaditaan ennakkosuunnitelma, ja työt voi aloittaa vasta tukipäätöksen jälkeen. Kemerasta poiketen Metkasta voidaan myöntää tukea tien perusparannukseen myös yksittäiselle tilalle. Harmillisesti juuri metsätiehankkeiden käsittely on alkamassa vasta myöhemmin tänä vuonna. Tieverkoston kunnossapito on ensiarvoiseen tärkeää – seuraaviin talvikeleihin voi Lounais-Suomessa kulua taas aikaa.

YMPÄRISTÖOHJELMA TUKEE MONIMUOTOISUUTTA

Tämä vuosi tuo mukanaan myös Sahateollisuus ry:n uuden ympäristöohjelman. Ohjelmassa kerrotaan toimenpiteistä, joilla edistetään metsien monimuotoisuutta korjuun yhteydessä. Nykyisen ympäristöohjelman tapaan toimenpiteet ovat tulevassakin ohjelmassa metsänomistajalle vapaaehtoisia. Niillä voidaan tukea metsien monimuotoisuutta metsälain ja sertifiointien lisäksi. Ympäristöohjelma julkaistaan alkukesästä, ja ohjelmasta tehtävän verkkokurssin voivat suorittaa myös metsänomistajat. ✕

MAIJA PERÄVAINIO
METSÄJOHTAJA

“Metsänhoitopalvelut toteutetaan yhteistyössä paikallisten ammattilaisten kanssa.”

– Mika Järri

KUMPPANI METSÄN KIERRON KAIKKIIN VAIHEISIIN

Westas on jo useamman vuoden ajan tarjonnut metsänhoitopalveluita, joiden avulla metsänomistaja on voinut varmistaa palstansa laadukkaan uudistamisen ja keventää omaa työmääränsä. Nyt toimintamallia kehitetään yhä joustavammaksi ja monipuolisemmaksi.

Reilu vuosi sitten Westas otti käyttöön uuden metsäjäjestelmän, jota on viime syksystä alkaen hyödynnetty puukaupan lisäksi myös metsänhoitopalveluissa. Järjestelmän kehittämisen ja laajennuksen yhteydessä yhtiön palveluksessa aloitti työskentelynsä metsäasiantuntija **Mika Järri**. Järri sijaistaa Koski–Mellilä–Marttila–Lieto–Karinainen–Tarvasjoki-puunhankinta-alueella vanhempainvapaata, mutta osa työajasta kuluu metsänhoitopalveluiden kehittämisen, alihankintaverkoston rakentamisen sekä oman väen kouluttamisen parissa.

– Vastaan myös uudistus- ja raivaustyömaiden ope- roinnista ja avustan metsäasiantuntijoitamme tarvittaessa kullekin palstalle ja metsänomistajan tavoitteisiin sopivan metsänhoitopalvelukokonaisuuden valinnassa.

OMISTAJAN JA KOHTEEN EHDOLLA

Uuden järjestelmän myötä metsänhoitotoimenpiteistä voidaan sopia puukaupan yhteydessä samalla sopimuk- sella. Näin metsänomistaja saa yhdellä kertaa hoidettua sekä puun myynnin, lakisääteisen uudistamisvalvoituksensa sekä tulevien vuosien metsänhoidon toimet. Järjestelmän ansiosta metsäasiantuntijalla on käytössään myös kuviotieto, joka auttaa toimenpiteiden suunnittelussa.

– Metsäasiantuntijamme neuvovat ja opastavat tarvittaessa suunnitelman teossa. Joskus voidaan hakkuun jälkeen päätyä vaihtamaan esimerkiksi puulajia, mikäli se on metsän kasvun ja tulevaisuuden kannalta paras ratkaisu. Tavoitteenamme on helpottaa metsänomistajan arkea, ja sen sijaan, että tämä joutuisi tilaamaan maanmuokkauksen yhtäältä, taimet toisaalta ja istuttamaan hakatun alan itse, saa hän kaiken tarvitsemansa yhdestä paikasta, Järri toteaa.

Palveluvalikoimaan kuuluvat maanmuokkaus, taimet, kylvö tai taimien istutus, taimikon varhaishoito, taimikon- hoito sekä ennakkoraivaus. Kokonaisuus päätetään yhdes- sä, ja siitä voi ottaa vain haluamia osia. Myös sellaiset metsänomistajat, jotka eivät ole vielä tehneet puukauppaa

Westaksen kanssa mutta haluaisivat metsäänsä hoidettavan ammattimaisesti, voivat hyödyntää palveluita.

Metsänhoitopalvelut toteutetaan yhteistyössä paik- listen ammattilaisten kanssa. Uudistaminen lähtee liikkeelle maanmuokkauksella yleensä hakkuista seuraavana syksynä, ja uudet taimet istutetaan tätä seuraavana keväänä. Vuosien mittaan Westaksen palvelu on kasvattanut suosiotaan, ja istutuksissa kolkutellaan jo puolen miljoonan uuden puu- nalun rajaa.

– Tulevana keväänä kauttamme istutetaan yli 400 000 taimia. Tähän päälle tulevat vielä ne taimet, jotka metsän- omistajat ovat kauttamme tilanneet.

Järri pitää metsänhoitopalvelusopimusta kolmen kauppana, jossa kaikki voittavat. Metsänomistaja saa kaiken samasta paikasta laadukkaasti toteutettuna. Halutessaan hän voi vapauttaa aikansa muihin töihin ja jättää metsän- hoidon vaikka täysin muiden hoidettavaksi. Westakselle metsänhoidon palvelusopimus avaa mahdollisuuden yhä kokonaisvaltaisempaan yhteistyöhön metsänomistajan kanssa, ja itse metsän kannalta kyse on tulevaisuuden turvaamisesta.

– Oikea-aikaiset ja hyvin toteutetut metsänhoitopalve- lumme tähtäävät terveeseen ja hyvinvoivaan metsään, joka tuottaa laadukasta tukkipuuta ja takaa omistajalleen hyvän puukauppatulon myös jatkossa. ✕

SINUN, MINUN JA MEIDÄN JÄTTEET

Kaikki ihmisen toiminta tuottaa jätettä, jonka oikeanlainen lajittelu ja käsittely on osa vastuullisuutta. Vaikka sahauksesta syntyvät sivutuotteet hyödynnetäänkin täysin ja itse prosessi on jätteetön, syntyy sahalla silti runsain määrin erilaisia jätelajeja, joiden määrään pyritään Westaksella vaikuttamaan.

”Hyvä yhteistyö jätehuollon kanssa tarkoittaa sitä, ettei asiaan kiinnitä mitään huomiota.”

— Kimmo Raita

Pihlavan sahalla syntyy vuosittain noin sata tonnia jätettä. Määrä pitää sisällään energiajätettä, keräyspahvia, metalli- ja sekajätettä sekä vaarallisia jätteitä. Suurin yksittäinen jätelaji on energiajäte, jonka osuus on noin 35 prosenttia.

– Tavanomaisen energiajätteen lisäksi määrä pitää sisällään pakkausmuovit, kierrätettävät sahatavarakäreet ja kääreiden hylsy, avaa Pihlavan sahan tehdaspäällikkö **Kimmo Raita**.

Sekajätteen kuten romumetallinkin määrä vaihtelee vuosittain suuresti erityisesti investoinneista riippuen. Suuret purettavat laitekokonaisuudet ovat yleensä metallia, joka päättyy suoraan Stenan metallinkierrätykseen. Sekajätteeseen päättyy puolestaan purettavista rakennuksista ja rakenteista tuleva aines.

– Sahan tontti on todella vanha, ja kun saha 150 vuotta sitten rakennettiin, tapana oli, että kaikki jätteet haudattiin maahan. Sama koskee vanhimpia rakennuksia. Purkaessa on aina syytä varautua yllätyksiin, sillä seinien sisältä voi löytyä lähes mitä tahansa, Raita toteaa.

Tontti aiheuttaa jätteiden näkökulmasta myös toisenlaista päänaivaa. Kentät ovat vanhoja ja niiden alla kulkeva viemäröinti osin puutteellista. Etenkin keväisin ja syksyisin kentille kertyvät sade- ja sulamisvedet kuljettavat kuorta ja irtonaista maa-ainesta sadevesiviemäriin ja tukkivat ne. Ongelmaa on pyritty ratkomaan kenttien kaatoja kehittämällä ja kasaamalla auraslunta paikoille, joista sulamisvesi ei pääse valumaan ei-toivottuun suuntaan. Jätevesilietteen poistaminen kaivoista imuautolla kuuluu jätehuollon tehtäviin samoin kuin jäteastoiden tyhjennys ja jätteiden käsittelykin.

Jätelajien määrät, mutta myös niiden hyödyntäminen, vaihtelevat vuosittain. Raita kiinnittää raporteissaan huomiota siihen, että aiemmin jätteitä hyödynnettiin enemmän energiana, nyt materiaalina. Muutos liittyy ainakin osaltaan jätetyyppeihin.

– Kun imuauto tyhjentää sadevettä ja hiekkaa pihan kaivoista, voidaan tämäkin jäte hyödyntää materiaalina.

HAASTEENA JÄTEMÄÄRIEN PIENENTÄMINEN

Viikoittain tyhjennettävät jäteastiat on sijoitettu lähelle niitä toimintoja, joissa jätettä syntyy. Jätteiden lajittelusta astioihin vastaavat siivoajien lisäksi ne, joiden työtehtäviin jätteet liittyvät. Astioiden täyttöastetta seurataan päivittäin ja tarpeen vaatiessa niille tilataan ylimääräinen tyhjennys.

– Hyvä yhteistyö jätehuollon kanssa tarkoittaa meidän näkökulmasta oikeastaan sitä, ettei asiaan kiinnitä mitään huomiota.

Kumppanuus jätehuollosta vastaavan Veikko Lehden kanssa on pitkä. Raita toteaa, että paikallisuus, perheyrittäjä ja Pihlavan näkökulmasta sopivan kokoinen toimija ovat painaneet vaakakupissa jätepalveluiden tarjoajaa valittaessa. Myös joustavuus on tärkeää.

– Reagointi on ollut nopeaa ja avuntarpeeseen on vastattu aina yhdellä puhelinsoitolla.

Kolmisen vuotta sitten Pihlavan sahan jätteidenkeräysinfrastruktuuri päivitettiin. Tuolloin Veikko Lehden kanssa käytiin läpi jäteastoiden tyhjennysvälitarpeet, vaarallisille jätteille varattiin omat astiansa ja astiat keskitettiin kolmeen eri pisteeseen sahan tontilla. Samalla työntekijöitä ohjeistettiin jätteiden lajittelusta.

Teollisen mittakaavan toimijoiden joukossa Pihlavan saha sijoittuu jätteiden tuottajana hieman keskikastin alapuolelle. Yhdessä Westaksen vastuullisuusraportin tavoitteeksi on kuitenkin asetettu jätteiden määrän vähentäminen. Kun itse sahausprosessissa ei synny lainkaan jätettä, vaan kaikki jäte purku- ja maansiirtotöitä lukuun ottamatta kertyy prosessissa ympäröivistä toimista, on tavoite Raidan mukaan haastava.

– Parhaiten voisimme vaikuttaa omaan prosessiimme, mutta tässä kohtaa ratkaisua ei voi lähteä hakemaan sieltä. Tontille tulevan jätteen määrään voidaan pyrkiä vaikuttamaan hankintaketjujen tarkalla ohjauksella, ja sahatavarakettien kahteen kertaan huputtamisen välttämiseksi pitäisi lisätä katonalusvarastointitilaa. Kierrätysastetta voisi varmaankin vielä parantaa. ✕

SATA VUOTTA JÄTTEITÄ

Jo 1920-luvulla Oskari Lehti harjoitti luvanvaraista, ammattimaista kuljetusta hevosella. Lantaloiden tyhjennyksestä ja jätteiden kuljetuksesta tehtailta alkunsa saaneesta yhden miehen liiketoiminnasta on vuosien mittaan muovautunut Veikko Lehti Oy, Lehden suvun perheyryitys.

”Yksiosastoisten autojen lisäksi meillä on kaksi- ja 3-osastoisia, jolloin yksikkö voi kerätä useampia eri jätelajeja samalla kertaa. Näin ajoa tulee vähemmän ja ympäristö kiittää.”

— Robin Leppänen

Vuosien vieriesä, liiketoiminnan ja sääntelyn kasvussa, jätelajien monipuolistuessa ja kierrätyksen lisääntyessä alan on ollut välttämätöntä kehittyä ja toimijoiden laajentaa palveluitaan. Niin myös Veikko Lehti on muuttunut jätteiden kuljettajasta täysiveriseksi kiertotalouden toimijaksi. Tavanomaisten jätteiden jätehuollon ja kierrätyksen ohella yrityksen palveluihin kuuluvat vaarallisten jätteiden käsittely, tietosuojapalvelut sekä puhdistus- ja lokapalvelut. Yrityksen asiakaskuntaan kuuluvat käytännössä kaikki jätteitä tuottavat tahot aina kuluttaja-asiakkaista taloyhtiöihin, teollisista toimijoista kaupan alaan ja kunnista valtion yksiköihin.

– Myös jätemäärät ovat kasvaneet kasvun myötä: vuositasolla käsittelemme yhteensä noin 150 000 tonnia jätettä, selventää yrityksen myynti-insinööri **Robin Leppänen**.

Satakunnan, Pirkanmaan, Kanta-Hämeen, Loimi-Hämeen, Uudenmaan ja Päijät-Hämeen alueella toimiva Veikko Lehti Oy työllistää urakoitsijat ja yhteistyöverkosto mukaan lukien nykyisin liki 200 henkilöä. Lajittelukeskuksia on kuusi, ja päätoimipaikka sijaitsee Porin Aittaluodossa. Myynti-insinööri kertoo, että jätteiden keräykseen on valjastettu yhteensä 60 jätteenkuljetusyksikköä, joista osa kulkee biokaasulla.

– Yksiosastoisten autojen lisäksi meillä on kaksi- ja 3-osastoisia, jolloin yksikkö voi kerätä useampia eri jätelajeja samalla kertaa. Näin ajoo tulee vähemmän ja ympäristö kiittää.

YHTEISTYÖSSÄ PAREMMAKSI

Nyky muodossaan jätehuolto vaatii paljon asiakkailta, mutta erityisesti palveluntarjoajalta, joka vastaa siitä, että jätteet lajitellaan, käsitellään ja loppusijoitetaan tai kierrätetään lain vaatimalla tavalla. Myös dokumentaation on oltava kunnossa.

Tavanomaiset jätteet, kuten esimerkiksi paperi ja pahvi, kuljetetaan Pihlavan sahalla Veikko Lehten lajittelukeskukseen, jossa niistä lajitellaan pois mahdolliset epäpuhtaudet. Tämän jälkeen jätteet paalataan ja siirto kuormataan sitä raaka-aineenaan hyödyntävälle toimijalle, kuten kierrätyspaperin käyttäjille. Tavanomaisten jätteiden tapaan metallit lajitellaan lajeittain ja kuljetetaan eteenpäin niitä jalostaville tahoille. Tietosuojapaperi murskataan hyvin pieneksi silpuksi mobiililla murskainautolla paikan päällä ja silppu toimitetaan myös kierrätykseen. Sekajäte ja energiajäte sen sijaan hyödynnetään energiaksi muun muassa alueellisilla lämpölaitoksilla. Ennen jäte-erän toimittamista sekä energiajätteen seasta lajitellaan vielä metallit, pahvit ja muovit niiden mukaiseen kierrätykseen. Jäteöljyä Veikko Lehti kerää ympäri Suomen ja ne, kuten muutkin vaaralliset jätteet, käsitellään yhtiön ympäristöluvallisessa laitoksessa.

– Muovit, kuten sahatararakäreet, käsitellään laaduttaen, paalataan ja toimitetaan edelleen kierrätettäväksi.

Leppänen kertoo, että jätteenkuljetusta kehitetään yhdessä asiakkaiden kanssa. Noin kerran vuodessa asiakkaiden jätehuoltoasioita käydään läpi ja tarvittaessa toimintaa tehostetaan esimerkiksi lajittelun parantamisen, jätehuollon optimoinnin tai koulutuksen keinoin.

– Näistä projekteista on saatu erinomaisia tuloksia. Esimerkiksi Kauppakeskus Puuvillassa järjestimme vuokralaisille ja liikkeiden henkilökunnalle lajittelukoulutuksen, kohdensimme viestintää, ylläpidimme opittua ja seurasimme tuloksia. Vaikutus lajittelun paranemiseen ja kierrätystaseen nousuun oli merkittävä, Leppänen päättää. ✕

TIESITKÖ TÄMÄN TEOLLISUUDEN JÄTEVELVOITTEISTA?

Jätelaki uudistui vuonna 2021 ja uudistukset astuivat voimaan vuonna 2022. Uusi jätelaki toi teollisuudelle entistä laajemman jätteiden erilliskeräysvelvoitteen, joka koskee nykyään myös teollisuuden prosesseissa syntyvää jätettä. Jätelain mukaan suurina määrinä syntyvä tasalaatuinen jäte, kuten esimerkiksi kalvomuovit, tulee erotella muista muoveista erilleen.

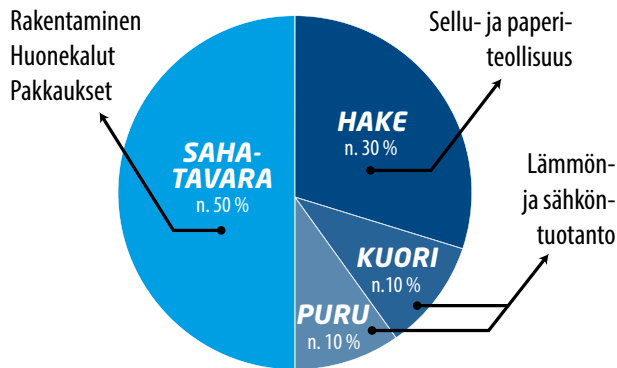
Velvoitteet kasvoivat myös hallinnollisissa töissä. Teollisten toimijoiden on raportoinnissaan eriteltävä laitoksen investoinneissa syntyvät rakennusjätteet toimisto- ja sosiaalitoimien yhdyskuntajätteistä. Näiden sekä muiden toiminnassa syntyvien jätetokien määrästä ja käsittelystä on oltava valmis pyydettyessä esittämään raportit viranomaisille. Lisäksi vaarallisista jätteistä, rakennusjätteistä, POP-jätteistä (hitaasti hajoavat kemialliset yhdisteet), pilaantuneesta maasta ja tietyistä lietteistä on laadittava aina sähköinen siirtoasiakirja, kun niitä kuljetetaan jätteiden vastaanottoonpaikkaan.

TUOTTEITA TYVESTÄ LATVAAN

Sahausprosessissa syntyy, ei vain yhtä, vaan neljää tuotetta. Sahauksen sivutuotteiden osuus kokonaisuudesta nousee harvoin esiin, vaikkakin niiden merkitys niin sahalle kuin myös metsänomistajille on suuri.

WESTAKSEN TUOTANNON JAKAANTUMINEN JA KÄYTTÖKOhteET

Info: Sahateollisuus ry

”Sahausprosessissa ei synny jätettä, vaan tuotteita, joilla kaikilla on arvo ja käyttötarkoitus ja jotka parantavat sekä metsänomistajan että sahan saamaa raaka-aineen tuottoa.”

– Juha Vahtera

Kun metsässä hakataan tukkirunkopuuta, jätetään 20 prosenttia oksista palstalle varmistamaan ravinteiden kiertoa. Kaikki muut puuosat hyödynnetään ja ajetaan ensin puutavaralajikohtaisiin kasoihin, josta ne kuljetetaan käyttökohteisiinsa. Kerättävä hakkuutähde toimitetaan energiakäyttöön. Latvaosan pienpuu toimitetaan energiakäyttöön tai sellu- ja paperitehtaille, tukki jatkaa matkaansa aina sahalle.

– Runko-osasta noin kaksi kolmannesta on tukkia, yksi kolmas latvaosan pienpuuta, aloittaa Westaksen bioenergiapäällikkö **Juha Vahtera**.

Sahalle tulevasta tukista noin puolesta syntyy sahatavaraa, ja toinen puolikas jalostuu erilaisiksi sivutuotteiksi eri käyttökohteisiin. Sekä purua että kuorta syntyy yhteensä reilut 20 prosenttia, kun taas sahaketta muodostuu 30 prosenttia.

– Sahana olemme hakkuilla toki aina ensisijaisesti tukin perässä, mutta maksimoimme metsänomistajan tuoton myös koko muun puubiomassan osalta, luontoarvot huomioiden.

KAIKKI TALTEEN

Sahalla tukit päätyvät tukinlajittelun ja tukkikentän kautta sahan syöttöön ja sahauksen ensimmäiseen vaiheeseen, kuorintaan. Kuorimakone irrottaa tukin pinnasta kuoren, joka ajetaan ensin murskaimen läpi ja kuljetetaan sitten kentälle, jossa se kuivuu ja lämpenee kasalla ennen polttoon siirtämistä. Kosken sahalla syntyvä kuusen kuori hyödynnetään täysin omassa lämpövoimalassa, joka tuottaa sahatavaran kuivauksessa tarvittavan lämmön. Myös männyn kuori hyödynnetään poltossa, mutta kesäisin valtaosa siitä myydään viherrakentämisen tarpeisiin.

– Pihlavan sahalla ei ole omaa lämpölaitosta, vaan kaikki kuori kuljetetaan yhteistyökumppani Pori Energian

laitokselle, joka toimittaa lämmön sahan prosesseihin, kertoo Westaksen tuotantojohtaja **Sakari Virtanen**.

Haketta syntyy sahauksen sivutuotteena ensin pelkähakurilla ja sen jälkeen rumpuhakurilla. Näissä vaiheissa syntyy myös purua, joka hakkeen tavoin seulotaan ja kuljetetaan varastoitavaksi. Purun määrään voidaan vaikuttaa hyvällä tuotannonsuunnittelulla, mutta mitä ohuempia kappaleita tukista sahataan, sitä enemmän syntyy myös purua. Sahauksen jälkeen sivutuotteita syntyy vain tasaamossa. Sahatavarakappaleiden päistä katkotut palat haketetaan, samoin kuin jo ennen kuorintaa tukinlajittelusta sivuun otetut raakikitut.

Sivutuotteiden käsittely on osa sahausprosessia, ja samaan tapaan kuin sahauksessa käytettäviin koneisiin, myös sivutuotteiden käsittelyssä käytettäviin kuljettimiin ja seuloihin investoidaan säännöllisesti.

– Sivutuotteisiin liittyen Koskella uusittiin viimeksi alahan kuljettimia ja Porissa seula, tuotantojohtaja muistelee.

Virtanen toteaa, että vaikka tukista pyritään saamaan aina maksimaalinen määrä laadukasta sahatavaraa, on sahauksen yhteydessä syntyvän hakkeen laadulla myös merkitystä.

– Hakkeen palakoko vaikuttaa muun muassa hakkeen kosteuspitoisuuteen ja irtotiheyteen, joiden on oltava asiakkaan kannalta oikeanlaista. Siihen voidaan vaikuttaa terillä ja niiden pyörimisnopeuksilla.

ARVOKkaita TUOTTEITA ERI KÄYTTÖKOhteisiin

Westaksen kaksi sahaa tuottavat vuosittain noin 480 000 m³ kuusi- ja mäntysahatavaraa, jonka valmistukseen se hankkii noin 1,3 miljoonaa m³ puuta. Sahaakohtaiset sivutuotemäärät ovat siis merkittäviä.

– Päivittäin kummaltakin sahalla syntyy noin 8,5 rekka-kuormallista haketta, 5 purua ja 2,5 kuorta, laskeskelee bioenergiapäällikkö Vahtera.

Sahahake hyödynnetään pääosin sellu- ja paperiteollisuuden raaka-aineena. Puru päätyy polttoon.

– Nyt, kun energiamarkkina on murroksessa, sahaketta käytetään sydäntalvella myös energiantuotantoon, Vahtera tarkentaa.

Pitkään vallalla ollut ajatus, että sahauksen sivutuotteet ovat prosessissa syntyviä arvottomia jätteitä, on jo kauan sitten vanhentunut. Muutaman vuosikymmenen ajan Westaksen, kuten muidenkin sahajen, kannalta sivutuotteissa on ollut kyse merkittävästä osasta liiketoimintaa. Ilman sivutuotteiden järkevää hyödyntämistä sahatteollisuus ei pystyisi toimimaan.

– Sahausprosessissa ei synny jätettä, vaan tuotteita, joilla kaikilla on arvo ja käyttötarkoitus ja jotka parantavat sekä metsänomistajan että sahan saamaa raaka-aineen tuottoa.

Bioenergiapäällikkö muistuttaa, että sivutuoteasiakkaiden liiketoiminta on suunniteltu varta vasten sahalla saatavan raaka-aineen varaan. Monien energia-asiakkaiden kattilat on rakennettu juuri puupolttoaineen käyttöön, samoin sellu- ja paperitehtaat ovat riippuvaisia sahakkeesta. Sivutuotteiden myynnillä on myös työllistävä vaikutus. Westaksen sivutuotteita kuljettaa tälläkin hetkellä reilu puolenkymmentä hakeautoa, jotka ovat ajossa kellon ympäri viikon jokaisena päivänä.

Nykyisten käyttökohteiden ohella sivutuotteille haetaan jatkuvasti uusia hyödyntämismahdollisuuksia ja niiden ympärillä on käynnissä useita lupaavia tuotekehitysprojekteja.

– Sivutuotteiden jalostusarvoa pyritään tulevaisuudessa nostamaan ja käyttöä monipuolistamaan. Westas on olennainen osa useampaakin tällaista oikeanlaisen raaka-aineen toimittajana. ✕

WATIT KULKEVAT KUMIPYÖRILLÄ

Sivutuotteet liikkuvat metsästä ja sahoilta asiakkaille kelloon katsomatta. Lämpölaitosten ja teollisten toimijoiden raaka-aineenkäyttö on tarkkaan suunniteltua ja aikataulutettua, joten kuljetusyrittäjiltä edellytetään ennen kaikkea luotettavuutta.

Samu Kivimäki asteli Kyröskosken sahalle pyöräkuormaajaa ajaneen isänsä vanavedessä. Lattianlakaisu vaihtui pian ratinpyörittämiseen, ja nyt päätyönä on oman yrityksen johtaminen. Pääasiassa Satakunnan ja Pirkanmaan alueella toimiva Wattiway on kasvanut nopeasti, ja autojen rinnalle on hankittu sekä pyöräkuormaajia että 2022 toteutuneen yrityskaupan myötä myös mobiilihakkureita.

KUKA OLET?

Samu Kivimäki, yrittäjä ja toimitusjohtaja, Wattiway Oy.

HENKILÖSTÖ JA LIIKEVAIHTO?

Viime tilikaudella liikevaihto oli noin 6 miljoonaa euroa ja työntekijöitä on kaikkiaan 38.

KALUSTO?

Aloitin sivutoimisena yrittäjänä toiminimellä vuonna 2006, ja silloin kalustona oli kuorma-auto sekä kaivinkone. Yhtiömuoto vaihtui osakeyhtiöksi 12 vuotta sitten, ja silloin alle hankittiin yksi hakeauto. Nykyisin meillä on 15 autoa, 3 hakkuria, yksi mobiilimurska ja 10 pyöräkuormaajaa, jotka urakoivat sahoilla ja terminaaleissa. Osa autoista ajaa raaka-ainetta lämpölaitoksille ja sellutehtaille vuorokauden ympäri.

MISSÄ OLEMME HYVIÄ?

No joka hommassa tietysti! Meillä on alusta saakka ollut sellainen periaate, että se mitä tehdään, tehdään hyvin. Se varmaan on ollut nopean kasvunkin takana, että meihin ja meidän tekemiseen luotetaan.

MILTÄ TULEVAISUUS NÄYTTÄÄ?

Maltilla mennään eteenpäin ja kasvetaan. Mitään sen kaltaisia harppauksia, mitä pari vuotta sitten teimme, kun haketus tuli yritysoston myötä mukaan kuvioon, ei nyt ole

tarkoitus tehdä. Tukki-auto on ollut haaveena pikkupojasta alkaen, mutta kotona tämä ajatus on käsketty hautaamaan.

HUOLESTUTTAAKO TYÖVOIMAN SAATAVUUS?

Meillä on tällä hetkellä hyvä tilanne työntekijöiden suhteen. Kuljetusala on siitä erikoinen, että huonompina aikana teki-jöitä on tarjolla, mutta kun ajat paranevat ja väkeä tarvitaan kasvun myötä lisää, on uusien kuljettajien löytäminen aina haastavampaa. Olen siitä huolimatta luottavainen, että meille riittää osaajia jatkossakin.

MIKÄ SAA MIEHEN VIIHTYMÄÄN NÄISSÄ HOMMISSA?

Vaihtelevuus. Olen sellainen firman heittopussi, joka tekee kaikkea tarvittavaa ja ratkoo niin pienet kuin isotkin ongelmat. Päivät eivät todellakaan ole samanlaisia, ja se tekee työstä mielenkiintoista.

TOIVE TIELLÄLIKKUJILLE?

Ohituksissa olisi kyllä paljonkin toivomisen varaa. Henkilöautoilla tungetaan turhan pieniin väleihin, samoin risteyksistä kurtataan eteen toisinaan todella vaarallisesti. Ajoneuvoyhdistelmän jarrutusmatka maantienopeuksissa on kuivalla kesäkelilläkin lähes 100 metriä ja talvella vähintään puolet lisää. Sen lisäksi, että auto tarvitsee pitkän matkan pysähtyäkseen, aiheuttaa voimakas jarrutus aina vaaratilanteen myös muille tielläliikkuville.

MITÄ RADIOSTA KUULUU?

Radio Rock, vaikka minun puolesta autoissa ei tarvitsisi edes olla mitään radioita. Rouva aina kyydissä ollessaan valittaa, että radio on turhan hiljaisella, minusta radiot taas on aina autoissa turhankin kovalla. ✕

”Päivät eivät todellakaan ole samanlaisia, ja se tekee työstä mielenkiintoista.”

— Samu Kivimäki

”Vaikka arki pyörii koneiden ympärillä, on ihmisten kanssa yhteistyössä toimiminen kuitenkin parasta työssäni.”

– Esa Kinnunen

TEHTÄVÄNÄ HÄIRIÖTÖN KÄYNTI

Tehdaspalvelupäällikkö vastaa siitä, että sahan laitteet toimivat turvallisesti ja keskeytyksettä. Työ muuttuu näkyväksi usein ongelmien ilmaantuessa, mutta sen taustalla, että kaikki toimii ja sahaus sujuu, on myös paljon ennakointia ja arkista aherrusta.

Nuorena kilpaurheilua harrastanut **Esa Kinnunen** haaveili ammatillisesta urheilu-urasta. Jossain kohtaa kuitenkin alkoi vaikuttaa siltä, ettei urheilu takaa tulevaisuutta, ja fyysiikkakin alkoi laittaa vastaan.

– Huomasin lehdestä ilmoituksen puutekniikan koulutuksesta Porissa. Opiskeltuani siellä vuoden, vaihdoin Kotkaan, josta valmistuin puutekniikan insinööriksi vuonna 2001. Alalle ajautuminen oli enemmänkin sattumien summa kuin pitkäaikaisen haaveen toteutuminen.

Opintoihin liittyvät pitkät työharjoittelujaksot Kinnunen suoritti sahalla ja päätyi valmistuttuaan Kyröskosken sahalle tuotannon esimieheksi. Vuonna 2009 hän siirtyi Kyrön sahalle ensin esimiestehtäviin ja sitten tuotantoin-sinööriksi. Kaksi vuotta sitten Kinnunen aloitti työt Westas Kosken tehdaspalvelupäällikkönä.

MONIPUOLINEN TYÖNKUVA

Koskella kunnossapidon tiimi koostuu kahdesta siistijästä, kolmesta sähköautomaation ja neljästä korjauspuolen kunnossapitäjästä. Aamut alkavat tilannekuvalla: edellisen päivän tapahtumien ja häiriöiden läpikäynnillä. Karkeasti puolet päivästä kuluu rutiineihin, puolet akuuttien tilanteiden ja suunniteltujen korjausten hoitoon.

– Toivoisin, että minulla olisi enemmänkin mahdollisuuksia kiertää ja kehittää, olla mukana kädet niin sanotusti savessa. Työsarkaa on kuitenkin sen verran, että joudun priorisoimaan.

Arkisten rutiinien – sähköpostin perkaamisen, tilausten ja tarjousten läpikäynnin – lisäksi päivät kuluvat erilaisen ongelmanratkaisun, tarkastusten ja korjauksen parissa. Kinnunen kertoo tehneensä tuotantojohtaja **Sakari Virtasen** kanssa suunnitelmia myös lähivuosien investointitarpeista. Koska kunnossapidon työntekijät osallistuvat aina niin purku- kuin asennustöihin, pyrkii tehdaspalvelupäällikkö osallistamaan tiimiään jo investointien suunnitteluvaiheessa.

– Vaikka arki pyörii koneiden ympärillä, on ihmisten kanssa yhteistyössä toimiminen kuitenkin parasta työssäni.

Tästä huolimatta hän myöntää viihtyvänsä erinomaisesti laitteidenkin parissa.

– Tekisin mielelläni itse ja enemmänkin, jos vain aika antaisi myöden. Aikaisemmin työskentelin oman toimen ohella kunnossapidon parissa ja pidin siitä paljon. Sen oppiminen, miten koneet ja automatiikka toimii ja mitä

ne pitävät sisällään, tapahtuu parhaiten, kun pääsee itse korjaamaan ja tekemään, Kinnunen perustelee.

ENNAKOINTIA KAIKILLA AISTEILLA

Kriittisimmiksi kohdiksi sahalla tehdaspalvelupäällikkö nimittää pääkoneiden käytöt eli moottorit sekä lämpölaitoksen. Isoja ongelmia näiden kanssa ei ole ollut, ja ennakointia pyritäänkin tekemään mahdollisimman paljon.

– Jos laitteissa havaitaan esimerkiksi joku pieni häiriö, erikoinen haju tai ääni, lähdetään asiaa selvittämään ja osia vaihdetaan. Mikään ei ole sen pahempaa kuin että joku on informoinut poikkeamasta, mutta siihen ei ole reagoitu, ja hetken päästä tuotanto sitten seisoo. Isot häiriöt pitäisi saada tuotannosta kokonaan pois.

Yksikään sahalinja ei ole samanlainen, vaan saha-koneen ympärillä olevat laitteet muodostavat aina yksilöllisen, vuosien mittaan osin uudistetun, osin itse kehitetyn kokonaisuuden. Parin kuluneen vuoden aikana Kinnunen onkin huomannut, kuinka paljon hiljaista tietoa koneiden toimintaan ja käyttöön liittyy.

– Jos ei nyt aivan joka päivä, niin joka viikko ainakin tulee eteen edelleen jotain uutta. Sen omaksuminen ja kokonaisuuden haltuun ottaminen on aikaa vievää, mutta tärkeää, jotta voin tehdä työni parhaalla mahdollisella tavalla. Tavoitteeni on, että saha käy ja häiriöitä on mahdollisimman vähän. ✕

KEVÄTTAIVAALLA VALKOISIA KUMPUPILVIÄ

Tahmean vuoden 2023 viimeiset kuukaudet antoivat toiveita sahatavarakaupan vilkastumisesta uuden vuoden ensimmäisellä kvartaalilla. Alkuvuoden kasvaneen kysynnän ja varovaisen hintojennousun aikaansaamaa positiivista virettä varjostavat kuitenkin muutokset logistiikassa.

Ensimmäinen vuosipuolisko 2023 oli vaikea globaalissa sahatavarakaupassa. Hinnat laskivat molemmissa puolajissa koronaa edeltävälle tasolle: sekä männyn että kuusen yhteenlaskettu pudotus Suomen kymmenellä tärkeimmällä vientimarkkinalla oli 28 prosenttia miinuksella. Samaan aikaan kantohinnat Suomessa nousivat historiallisiin ennätyslukemiin.

– Yhtälö oli vaikea kaikille sahoille. Onneksemme kuusi, joka on pääpuulajimme, kulki mäntyä paremmin. Männyn kysyntä koko 2023 vuoden ajan oli todella heikkoa, Westaksen myyntijohtaja **Erkki Koskelo** kertoo.

Syksen tullen markkina alkoi kuitenkin näyttää toipumisen merkkejä, ja vuoden vaihduttua sahatavaran hinnat kohentuivat hieman. Korkea raaka-aineen hinta painoi kuitenkin yhä kannattavuutta, ja samanaikaisesti rahtien hinnat kääntyivät nousuun, sillä Lähi-idän levottomuuksien vuoksi useat Itä-Aasiaan matkaavat alukset ryhtyivät kiertämään Afrikan mantereeseen. Tämä kasvatti konttihinjoja merkittävästi, ja korotukset isivät myös niihin Välimerellä liikenneöivien aluksiin, jotka pysähtyivät Israelissa.

– Nousseiden rahtien vieminen suoraan asiakashin-toihin ei tässä markkinatilanteessa ole ollut mahdollista. Hyvällä yhteistyöllä olemme kuitenkin saaneet asiakkaiden kanssa neuvoteltua molempia osapuolia tyydyttäviä ratkaisuja, Koskelo kiittelee.

Koskelo povaa, että haastavin vaihe rahtiliikenteessä on vasta edessä, kun matkan pidentymisen aiheuttama kontti-rotatation pidentyminen alkaa näkyä konttien saatavuudessa. Korkealle nousseiden hintojen laskuun hän ei usko.

– Vaikka levottomuudet helpottaisivatkin ja liikennöinti palaisi Suezin kanavaan, uskon että rahtihinnat jäävät korkealle tasolle. Keski-Euroopan trailerihinnatkin ovat kohonneet muun muassa Saksan kilometritaksan nousun vanavedessä.

EUROOPPA RAKENTAA PUUSTA

Asiakkaiden matalaksi päässeet varastotasot ja lisääntynyt puun käyttö näkyvät Euroopassa virinneenä kaupankäyntinä.

Monesta muusta maasta poiketen Ranska oli koko viime vuoden tasaisen vahva ja jopa kasvatti kuusen volyymeja 11 prosentilla. Samaan aikaan hinnat kuitenkin laskivat 26 prosenttia, ja rahtihinnat maahan ovat säilyneet Itä-Aasian rahteja korkeampina. Kauppa käy edelleen, joskin hintakehitys on esimerkiksi Saksaan verrattuna ollut heikkoa.

Isossa-Britanniassa, jossa markkina on jo pidemmän aikaa ollut laskusuuntainen, on kulutus kääntynyt kasvuun. Kilpailua käydään ruotsalaisten sahurien kanssa, jotka ovat ottaneet markkinaosuuksia maassa. Saksassa kuusen kulutus laski viime vuonna 12 prosenttia, mikä oli poikkeuksellista perinteisesti vahvalle markkinalle. Loppuvuodesta tilanne kuitenkin alkoi kääntyä, ja nyt sekä kysyntä että hinta ovat palaamassa hyvälle tasolle.

– Saksassa ja Euroopassa puun käyttö on yleisesti kasvussa. Puusta rakennetaan aivan eri tavalla kuin täällä meillä Suomessa, myyntijohtaja vertaa.

Virossa, Latviassa ja Liettuaassa on runsaasti Keski-Euroopan rakentajia palvelevaa jalostavaa teollisuutta. Venäjä-pakotteiden seurauksena useat Baltian toimijat ovat nyt kääntyneet raaka-ainetarpeineen suomalaisten sahojen puoleen, ja Koskelo kertoo, että Westaksin on solminut useita uusia kumppanuuksia juuri näihin maihin.

– Kauppa käy tasaisesti ja uusia kyselyitä tulee viikoittain.

VALTASUHTEIDEN MUUTOKSIA

Jo muutaman vuoden ajan hiljaiseloa viettänyt Kiinan markkina heräsi syksyllä, ja kysyntä vilkastui. Hintataso on kuitenkin edelleen hyvin alhainen, ja kasvaneet rahat jarruttavat täysimittaiseen kaupankäyntiin paluuta. Loppuvuodesta kauppaa käytiin etenkin kuusen laudasta, mutta männyn kysyntä pysyi muiden markkinoiden tapaan heikkona.

Vuosien ajan Westaksen suurimpana vientimarkkinana pysytellyt Japani putosi Saksan taakse sijalle kaksi. Syynä tähän on ennen kaikkea mäntylaminakauppa, jonka heikko hintakehitys on laskenut vientivolyyymeja. Sen sijaan kuusen genban on tehnyt kauppansa entiseen tahtiin, ja myös sen hintataso on säilynyt vakaana.

Pohjois-Afrikan vahvat mäntymarkkinamat tunnetaan syklisestä kaupankäynnistään ja erityyppisistä haasteistaan. Algeriassa kauppaa säädelään lisensein, joiden avautuminen ponnautti vientimääriä viime vuonna jopa 56 prosentilla. Hintataso säilyi kuitenkin heikkona, ja kuluva vuosi on alkanut jälleen lisenssihaasteiden parissa. Egyptissä sen sijaan kysyntä on vilkasta ja hinnatkin ovat kääntyneet nousuun. Voimakas rakentaminen lisää etenkin alempien laatujen kysyntää, joita käytetään esimerkiksi betonivaluissa sekä rakennustelineissä.

Israelissa käytävä sota ei ole näkynyt sahatavarakaupassa. Maan sisäinen kysyntä on säilynyt kohtalaisena, mutta hinnat ovat painuneet merkittävästi. Lähi-idän maista Saudi-Arabia, joka ennen vuotta 2023 oli kasvava markkina, on puolestaan jatkanut jo pidemmän aikaa hiljaiseloaan.

Vaisua on myös kotimaassa. Puutavaraliikkeitä ostavat tavaraa yhä säännöllisesti, joskin aiempaa pienempiä määriä. Vientikauppaa tekevät höyläämöt ovat onnistuneet säilyttämään volyyminsa, mutta talotehtaiden tilanne on hyvin heikko. Koskelo uskoo kestävän kahdesta kolmeen vuotta, ennen kuin rakentaminen ja kuluttajien luottamus palaavat.

– Kaikki rakentaminen todella sakkaa Suomessa. Kuluttajien luottamus on nollassa, eikä asuntokauppa käy. Pienrakentamisen tarpeet tulivat korona-aikana monelta osin tyydytettyä, ja nyt rakennusliikkeitä alkaa mennä konkurssiin. Korkojen nousu on myös yllättänyt monet. Ihmisillä menee taas oma aikansa totutella ajatukseen, että lainarahasta pitää maksaakin jotain.

Kotimaan ankeudesta huolimatta myyntijohtaja näkee kevään jatkuvan muilta osin valoisana. Kyselyitä tulee runsaasti eri puolilta maailmaa, tilauskanta on hyvä ja hintojen nousun toivotaan jatkuvan. Syksystä sen sijaan on vielä mahdollon sanoa mitään.

– Syksen tilanne alkaa selkeytyä aikaisintaan toisen kvartaalin lopussa, kesällä. Ainakaan nyt taivaalla ei näy hirveän synkkiä pilviä, pikemminkin valkoisia kumpupilviä. ✕

"Saksassa ja Euroopassa puun käyttö on yleisesti kasvussa. Puusta rakennetaan aivan eri tavalla kuin täällä meillä Suomessa."

– Erkki Koskelo

—
"Puukauppa paikallisen toimijan kanssa on myös paikallistalouden tukemista – yhteisen kakun leipomista."

— Tino Aalto

SAHAT OVAT PAIKKAKUNTIENSA TALOUSVETUREITA

Sahateollisuus ry:n tekemä edunvalvontatyö ei ole vain työtä itsenäisten sahayritysten hyväksi. Kyse on vaikuttamisesta, joka heijastuu yhtä lailla sahojen sijaintipaikkakuntien kuin niiden asukkaidenkin arkeen ja hyvinvointiin.

Kuvalähde: Sahateollisuus ry

Tino Aalto aloitti itsenäisten sahojen edunvalvontajärjestö Sahateollisuus ry:n toimitusjohtajana vuoden 2022 lokakuussa. Aikaisemmin hän oli työskennellyt muun muassa liikenne- ja viestintäministerin erityisavustajana, Teknologiateollisuus ry:n innovaatiopolitiikan päällikkönä ja toimitusjohtajan neuvonantajana. Sahoihin ei Aallolla omien sanojensa mukaan ollut kuitenkaan minkäänlaista aiempaa kosketuspintaa. Tai ehkä sittenkin oli.

– Vietin lapsuuteni Aurassa, jossa niin monen muun pikkupaikkakunnan tapaan oli saha. Saha löytyi myös Kyröstä, vastapäätä yläastettani ja lukiotani. Niin, ja aikanaan isäni työskenteli Yläneellä sahalla, toimitusjohtaja muistelee.

Kun rekrytointikonsultti otti yhteyttä Aaltoon, alkoi tarkempi tutustuminen alaan. Vaikka hänellä jo ennestään oli jonkinlainen käsitys alan merkityksestä Suomelle, sahateollisuuden rooli ja osuus vientiteollisuudesta yllätti.

– Olen aina tuntenut jonkinlaista kutsumusta viennin pariin. Jos vienti vetää, mahdollistaa se valtion ja ihmisten asioiden hyvän hoidon. Tuntui, että ottamalla tarjotun tehtävän vastaan voisin antaa oman panokseni tähän.

VAIKUTTAMISTA JA VIESTINTÄÄ

Sahateollisuus ry:n uusi viisivuotisstrategia julkistettiin viime vuoden lopussa. Edunvalvonnan tärkeimpiä painopisteitä strategiassa ovat puun saatavuuden turvaaminen sekä puun ja sahauksen sivuvirtojen energiakäytön jatkuminen ja uusien käyttökohteiden löytäminen näille jakeille.

– Tehtävänämme on huolehtia siitä, ettei näihin seikkoihin kohdistu negatiivisesti vaikuttavaa sääntelyä, ja olla mukana siellä, missä asioihin voidaan vaikuttaa.

Haasteita työhön tuovat muun muassa metsien käyttöön, ilmastoon ja puun energiakäyttöön liittyvät EU-tason aloitteet ja epävakaa sääntely-ympäristö. Metsäteollisuutta koskevien hallitusohjelmakirjausten toimeenpanon seuraamisen ohella kotimaassa huomiota vaativat muun muassa kansallinen biodiversiteettistrategia ja metsäkatoasetus.

– On tärkeää olla eri pöydissä varmistamassa, ettei metsäalan toimintaa hankaloitettaisi tarpeettomasti. Puun saatavuuden ohella pyrimme vaikuttamaan muun muassa siihen, että metsien suojeleu keskitetään aidosti ekologisesti tärkeisiin kohteisiin, sekä siihen, että vanhojen metsien suojelukriteereistä tulee selkeät ja tarkkarajaiset, jotta ongelmilta vältytään. Myös kiinteiden biopolttoaineiden verovapaus on turvattava.

Alati muuttuvan sääntelyn lisäksi myös puuraaka-aineen historiallisen korkea hinta ja samanaikainen globaalin rakentamisen kriisi näkyvät Sahateollisuuden toimiston ja jäsenyritysten arjessa.

– Toimintaympäristöön liittyy useita eri tekijöitä ja täytyy muistaa, että vaikka tätä edunvalvontatyötä tehdään-

kin pääosin Suomessa, ajamme myös sahojen ulkomaisten asiakkaiden asiaa suojelemalla sahojen etua. Sääntelyyn vaikuttamalla pyrimme turvaamaan raaka-aineen ja sitä kautta sahatavaran tasaisen saannin jatkossakin.

Tärkeä osa vaikuttamistyötä on viestintä. Aalto kertoo alan mielikuvahaasteista ja viittaa muun muassa Metsämiesten Säätiön teettämään tutkimukseen, joka kertoo kansalaisten vääristä olettamuksista ja niiden pohjalta syntyvästä asenteesta metsien käytön hyväksyttävyyteen.

– Pyrimme siihen, että eri sidosryhmillä olisi oikea ja ajantasainen kuva muun muassa siitä, mitä sahateollisuus on, millä tasolla metsien käyttö oikeasti on ja miten ala on avainasemassa ilmastomuutoksen vastaaisessa työssä tuottaessaan pitkään hiiltä sitovia tuotteita puurakentamisen raaka-aineeksi.

Aalto haastaakin päättäjät ja sidosryhmät käymään aktiivista vuoropuhelua sahojen kanssa. Oikean tiedon välittymisen lisäksi hän uskoo keskustelun synnyttävän myös uusia ajatuksia ja hankkeita siitä, miten toimintaympäristöä voisi kehittää ja vientieuroja kasvattaa, ja sitä kautta lisätä alueellista hyvinvointia.

YHTEISTÄ TULEVAISUUTTA RAKENTAMASSA

Reilu vuosi sahateollisuuden ohjaksissa on kovan puurtamisen ja ahkeran sahojen kiertämisen lisäksi synnyttänyt Aallossa ahaa-elämyksiä. Jonkinlainen ymmärrys sahojen teollisesta mittakaavasta ja laitosten nykyaikaisuudesta toimitusjohtajalla aloittaessaan toki jo oli, mutta se, kuinka moderneja ja huippuunsa optimoituja nykyaikaiset sahat ovat, on tehnyt vaikutuksen.

– Toinen seikka, joka on avannut silmiäni, liittyy sahojen sijaintiin. Selvää oli se, etteivät sahat sijaitse kaupunkien keskustoissa, mutta en ollut käsittänyt, kuinka tärkeitä paikallistalouden vetureita ja taloudellisen toiminnan ylläpitäjiä sahat sijaintipaikkakunnillaan ovat. Olen kokenut alamme puolesta suurta ylpeyttä, mitä kirkkaammaksi tämä on käynyt.

Toimitusjohtaja muistuttaa metsänomistajia siitä, että puukauppa paikallisen toimijan kanssa on myös paikallistalouden tukemista – yhteisen kakun leipomista. Toisaalta itsenäisten sahojen vahvuus puunostajina – halu maksimoida tukinsaanto leimikosta – näkyy suoraan metsänomistajan puukauppaputolussa. Aalto luottaa näin olevan jatkossakin.

– Uskon vakaasti, että sahateollisuuden parhaat päivät ovat vielä edessä. Puurakentaminen on konkreettista vihreää siirtymää, ja kestävä kehitys tarvitsee sahatavaraa. Joidenkin arvioiden mukaan puutuotteiden ja puun käyttö tulee globaalisti jopa kaksinkertaistumaan kuluvan vuosikymmenen aikana. ✕

WESTAS

OTA YHTEYTTÄ ALUEESI METSÄASIAANTUNTIJAAN

MIKA JÄRRI

044 744 0184

mika.jarri@westas.fi

Karinainen, Mellilä, Koski TI,
Lieto, Marttila, Tarvasjoki

ANNE HAUKKOVAARA

Mika Järri sijaistaa

Karinainen, Mellilä, Koski TI,
Lieto, Marttila, Tarvasjoki

PASI KAITALA

050 060 4863

pasi.kaitala@westas.fi

Rauma, Kodisjoki, Lappi,
Eurajoki, Luvia, Nakkila,
Harjavalta, Kokemäki, Kiukainen,
Eura, Honkilahti, Hinnerjoki

TIMO VUORIRANTA

044 744 0133

timo.vuoriranta@westas.fi

Janakkala, Tammela (eteläinen),
Loppi, Somero, Karkkila, Nummi-
Pusula, Vihti, Hämeenlinna (Renko)

VILLE OJANSUU

044 744 0174

ville.ojansuu@westas.fi

Sastamala, Köyliö, Huittinen,
Vampula, Mouhijärvi,
Suodenniemi, Kiikoinen, Äetsä

OSKARI KAMPPI

0500 110 210

oskari.kamppi@westas.fi

Pori, Noormarkku, Ulvila, Kullaa,
Merikarvia, Siikainen

JAAKKO KAUPPILA

044 744 0195

jaakko.kauppila@westas.fi

Akaa, Kylmäkoski, Lempäälä,
Pirkkala, Urjala, Valkeakoski,
Vesilahti, Nokia, Hattula,
Hämeenlinna (Kalvola)

SEPPO KUUSISTO

044 744 0132

seppo.kuusisto@westas.fi

Karjalohja, Lohja, Sammatti, Salo,
Halikko, Kuusjoki, Muurla, Perniö,
Pertteli, Särkisalo, Kisko, Kiikala,
Suomusjärvi

VESA-MATTI TUOMOLA

044 744 0138

vesa-matti.tuomola@westas.fi

Punkalaidun, Humpilla,
Jokioinen, Forssa, Tammela
(pohjoinen), Ypäjä, Loimaa,
Alastaro

JUHA JÄRVISTÖ

044 744 0166

juha.jarvisto@westas.fi

Isojoki, Kauhajoki,
Karijoki, Karvia, Teuva,
Kristiinankaupunki, Närpiö,
Kurikka

MIKKO VAJAVAARA

044 744 0124

mikko.vajavaara@westas.fi

Ikaalinen, Kihniö, Parkano,
Ylöjärvi, Kuru, Hämeenkyrö

TIMO KAJALA

044 744 0136

timo.kajala@westas.fi

Aura, Pöytyä, Yläne, Oripää,
Säkylä, Turku, Raisio, Naantali,
Rusko

TEIJA LAUKKANEN

044 744 0177

teija.laukkanen@westas.fi

Pyhärinta, Laitila, Uusikaupunki,
Taivassalo, Kustavi, Vehmaa,
Mynämäki, Masku, Nousiainen

SAMI TUOMOLA

044 744 0127

sami.tuomola@westas.fi

Honkakajoki, Jämsjärvi,
Kankaanpää, Lavia,
Pomarkku

SIV VESTERLUND-KARLSSON

044 744 0139

siv.vesterlund-karlsson@westas.fi

Kaarina, Sauvo, Paimio, Parainen,
Kemiönsaari, Piikkiö, Raasepori,
Inkoo, Siuntio

WESTAS GROUP OY

Myllykyläntie 42

31500 Koski TI

Puh. 02 484 400

westas.fi

